

ڙرمينال

ترجمہ سروش حبیبی

و پرایش جدید

انتشراءات نسائية

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

مردی تنها، شبی تاریک و بی‌ستاره به سیاهی قیر، در شاهراه مارشیین
به مونسو پیش‌می‌رفت، که ده کیلومتر راه سنگفرش بود، همچون تیغی راست مزارع
چغندر را بریده، پیش پای خود حتی خاک سیاه را نمی‌دید و پهنه عظیم افق را جز
از نفسهای باد مارس حس نمی‌کرد، که ضربه‌های گستردگی بود گفته در فراخنای
دریا، و از روشن فرستنگها با تلاق و خاک عربیان پرسوز. هیچ سیاهی درختی بر
آسمان لکه‌ای نمی‌انداخت و سنگفرش به استقامت اسکله‌ای، طوماروار در میان
رشحات کورکنده ظلمت واگشوده می‌شد.

مرد طرفهای ساعت دو بعد از نیمه‌شب از مارشیین راه افتاده بود. قدمهای بلند
برمی‌داشت و در کت نخی پرپری و شلوار کبریتی اش می‌لرزید. دست‌بچه کوچکی
در دستمالی چهارخانه گره‌زده سخت اسباب زحمتش بود و او آن را گاه با یک
آرنج و گاه با آرنج دیگر بر پهلوها می‌فشد تا دستهای کرخت‌شده‌اش را که از
تازیانه‌های باد مشرق خونین بود تا ته جیبها فروکند. کارگر بیکار و بی‌سرپناهی
بود و جز یک فکر ذهن منگش را مشغول نمی‌داشت و آن امید بود به اینکه با
رسیدن صبح سوز سرما بشکند. ساعتی به این شکل راه پیموده بود که گفتی
کیلومتری مونسو، سمت چپ چند آتش نظرش را جلب کرد. سه اجاق بود که گفتی
در آسمان آویزان، در هوای آزاد می‌سوخت. اول ترسید و مردد ماند. اما بعد
توانست در برابر احتیاجی دردنگاک به لحظه‌ای گرم کردن دست پایداری کند.

راهی پست‌تر از شاهراه پیش پایش پایین می‌رفت. همه چیز از نظرش ناپدید
شد. سمت راستش نرده‌هایی بود، دیوارکی از تخته‌های زمخت که مسیر راه‌آهنی را
می‌بست و سمت چپش تلی سرکشیده بود علفپوش و بر تارک آن سه گوشه‌هایی
مبهم و درهم، منظره دهکده‌ای با بامهای پست و یکسان. دویست قدمی که پیش
رفت ناگهان راه پیچی خورد و آتشها در نزدیکی او دوباره ظاهر شدند، ولی او

هنوز سر درنمی آورد که آنها در آن ارتفاع، در آن آسمان مرده، چگونه همچون سه ماه دودآلود می سوزند. اما روی زمین منظرة دیگری او را از حرکت بازداشته بود، تودهای بود سنگین، چند بنای بر زمین له شده، که سیاهی دودکش کارخانه‌ای از میان آنها سرکشیده بود. تک و توکی روشنایی از پنجره‌هایی چرک بیرون می‌زد. پنج شش فانوس غم‌انگیز، از چوب‌بستهایی آویخته بود که پایه‌های غول‌آسا و سیاه‌شده آنها به صورت سه‌پایه‌هایی در تاریکی نایپیدا به خط شده بودند. از این شیخ و همانگیز و در تاریکی و دود غوطه‌ور، جز یک صدا برنمی‌خاست و آن صدای هن‌هن خشن و کشیده مخرج ماشین بخاری بود که خود دیده نمی‌شد.

آن وقت مرد دانست که نزدیک معدنی است. دوباره احساس خواری در دلش افتاد. چه فایده؟ اینجا هم کاری پیدا نمی‌شد. سرانجام دل به دریا زد و به عوض اینکه به جانب بنها به راه افتاد از پشتنهای بالا رفت که سه آتش زغال‌سنگ، در سه زنبیل چدنی بر فراز آن می‌سوخت تا صحنه کار را گرم و روشن کند. کارگران خاک‌بردار لابد تا دیر وقت کار کرده بودند زیرا هنوز آوار سنگ و خاک بی‌صرف از زمین بیرون می‌آمد. اکون صدای حرکت واگن‌کشها را می‌شنید که قطارهای واگن را روی پلی بر سه‌پایه‌ها استوار پیش می‌رانند و سایه‌های زنده‌ای را تشخیص می‌داد که واگن‌تها را کنار آشنا و از گون می‌کردند.

مرد به یکی از آشنا نزدیک شد و سلام کرد.

ارابه‌ران پشت به آتش داده ایستاده بود. پیر مردی بود که پشمینه کشبا ف بنشی به تن و کاسکتی از پوست خرگوش بر سر داشت. اسبش که حیوان کوه‌پیکر زردنگی بود مثل مجسمه بی‌حرکت ایستاده بود تا شش واگن خاکی که بالا کشیده بود خالی شود. کارگری که سر دستگاه واگن‌برگردان کار می‌کرد و جوان سرخ‌موی لاغراندامی بود، شتابی نشان نمی‌داد. با دستی از رخوت خواب گران اهرم را پایین می‌کشید. آن بالا باد شدت می‌گرفت. بادی یخزده، که نفشهای پرزور و منظمش همچون داسی عظیم می‌گذشت.

پیر مرد جواب داد: سلام!

سکوتی افتاد. مرد که نگاه بدگمانی را روی خود احساس می‌کرد بی‌درنگ نام خود را گفت: اتنی بین لانتی‌یه Etienne Lantier. ماشینکارم. اینجا کاری پیدا نمی‌شه؟ شعله‌ها صورتش را روشن می‌کرد. بیست و یک سالش می‌شد. رنگ پوستش